

ЩОДО ЗУСТРІЧІ ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ США Е.БЛІНКЕНА І МІНІСТРА ЗАКОРДОННИХ СПРАВ РФ С.ЛАВРОВА

В.В. Орлик, к.і.н., головний консультант відділу зовнішньої політики центру зовнішньополітичних досліджень НІСД

19 травня ц.р. після завершення міністерської сесії Арктичної ради в Рейк'явіку (Ісландія) відбулася перша особиста зустріч державного секретаря США Ентоні Блінкена і міністра закордонних справ РФ Сергія Лаврова. Основною метою зустрічі було оголошено підготовку потенційного саміту президентів США та РФ у червні ц.р.

Напередодні в заявах Держдепартаменту було зазначено, що дана зустріч покликана обговорити розбудову «більш стабільних передбачуваних відносин з Росією» та оцінити «чи є потенціал для співробітництва у сферах, де співпадають інтереси сторін».

Публічні оцінки заходу відрізняються акцентами. Так, російська сторона висловила задоволення підсумками зустрічі, відзначивши близькість позицій з питань глобального характеру – досягнення стратегічної стабільності, боротьби з ядерними програми Ірану і Північної Кореї, ситуації в Афганістані, протистоянні поширенню коронавірусу – пунктах двостороннього порядку денного, де вихід на спільні позиції є реалістичним. С. Лавров окремо підкреслив розуміння американським колегою питання щодо необхідності припинення «посольських воєн», які спричинили кризу дипломатичного діалогу.

Заява американської сторони за підсумками переговорів містить більш стримані оцінки – її підґрунтям визначено прагнення США більш **стабільних і передбачуваних** відносин з РФ. Серед акцентованих американською стороною тез варто виділити такі:

- рішучість захищати громадян США та твердо діяти на захист американських інтересів у відповідь на агресивні дії Росії, які завдають шкоди Сполученим Штатам або їхнім союзникам;
- вимога звільнення американських громадян Пола Вілана та Тревора Ріда, (засуджених у РФ за звинуваченнями у шпигунстві і нападі на поліцейських);
- глибока стурбованість з приводу продовження розгортання російських військових угруповань на кордонах з Україною;

- готовність вжити рішучих заходів у відповідь на дії російської влади щодо «Голосу Америки» (VOA) та Радіо Свобода, занепокоєність здоров'ям Олексія Навального та репресіями проти опозиційних організацій.

Держсекретар Е.Блінкен також наголосив на необхідності забезпечення гуманітарного доступу для жителів Сирії та зазначив важливість пошуку довгострокового політичного вирішення конфлікту між Вірменією та Азербайджаном.

Жодна зі сторін у заявах за підсумками переговорів **чітко не визначила перспективи зустрічі президентів США та РФ**. У відповідях на запитання журналістів С.Лавров відзначив, що дипломати готують пропозиції щодо зустрічі президентів у червні, а Е.Блінкен пізніше повідомив про імовірність такої події «найближчими тижнями».

За даними ЗМІ, США запропонували Росії провести зустріч у верхах в одній з європейських країн 15-16 червня (мова може йти про Швейцарію). Американській стороні ці дати зручні, оскільки 11-13 червня Джо Байден буде на саміті «сімки» в Великобританії, а 14 червня - на зустріч лідерів країн-членів НАТО в Брюсселі, де також візьме участь в саміті США-ЄС. При цьому Кремль досі не дав Білому дому однозначної згоди на проведення саміту.

Найближчим часом анонсована зустріч радника президента США з національної безпеки Джейка Саллівана з секретарем Ради безпеки РФ Ніколаєм Патрушевим (перебуває у санаційному списку США), ключовим питанням якої має стати остаточне рішення щодо саміту президентів.

Примітною є відсутність офіційної інформації про обговорення на зустрічі Е.Блінкена і С.Лаврова ситуації довкола **добудови Північного потоку-2**.

Офіційна позиція Держдепартаменту з цього питання залишається незмінною: «Північний потік-2» – це російський геополітичний проект, який загрожує європейській енергетичній безпеці, безпеці України та партнерів і союзників на східному фланзі НАТО».

Водночас анонсоване рішення Держдепартаменту клопотати перед Конгресом відносно відмови від санкцій проти компанії-оператора Nord Stream 2 AG та її глави Маттіаса Варніга (як таких, що «негативно вплинуть на відносини США з ФРН, ЄС та іншими європейськими союзниками і партнерами») американські урядовці закликають розглядати як крок назустріч німецьким і європейським партнерам, що відповідає інтересам національної безпеки.

Необхідно зазначити **відсутність політичного консенсусу в питанні санкцій щодо ПП-2** в американському політикумі, зважаючи на заяву комітету Сенату США у міжнародних справах, який оцінює таке рішення Держдепартаменту як помилкове.

У випадку реалізації, рішення про відмову від санкцій суттєво підвищує шанси «Газпрому» на завершення будівництва газогону, що становить пряму загрозу національним інтересам України.

Зустріч державного секретаря США та міністра закордонних справ РФ окреслила наявний стан двосторонніх відносин, зафіксувавши коло глобальних питань, де можливе досягнення спільних підходів та низку позицій, які містять серйозні розбіжності, по яких для сторін неможливі компроміси.